

Upravništvo: Ljubljana, Pucnijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucnijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti, Contr. Post. No 11-3118
ZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izobražba vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lit. 18.—,
in inozemstvo vključno s »Ponedeljskim jutrom« Lit. 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucnijska ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Živahne letalske akcije na tuniškem bojišču

Dombardiranje sovražnikovih kolon in topniških postojank — Pet angleških letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 18. marca naslednje št. 1027. vojno poročilo:

Na tuniški fronti je bilo v akcijah krajevnega značaja ujetih kakih 100 mož. Osnovno letalstvo je delovalo proti kolonam čet in avtomobilov ter proti topniškim postojankam.

V letalskih dvobojih so nemški lovci sestrelili 5 angleških letal.

Peramezna sovražna letala so odvrzla nekaj bomb in obstreljevala s strojnimi kralji in železnimi postaje v južni Italiji. Javljeni so bili 4 ubiti in 1 ranjen v Metapontu ter manjša škoda.

Naš brzi čoln je uletel na Sredozemskem morju motorno jadrnico, ki je imela na krovu sovražne častnike.

Sredozemsko morje mora postati italijansko

Berlin, 18. marca. s. Rimski dopisnik lista »Börsenzeitung« je objavil članek, v katerem piše o zgodovinskih, političnih in zemljepisnih razlogih, zaradi katerih mora postati Sredozemsko morje izključno italijansko morje brez kakršnegakoli tujega sodelovanja in vmešavanja. Pisec navaja in opisuje glavne dogodke iz piratske politike

Otvoritvena seja španske zbornice

Navdušene ovacije generalu Francu

Madrid, 18. marca s. Otvoritvena seja zbornice je bila izredno svečana ob navzočnosti kavalid. Mesto je bilo v zastavah, mnoge palače so bile okrašene z zgodovinskimi dragocenimi preprogami. Pred sejo so vsi člani zbornice prisostvovali svečanosti, maši, ki jo je opravil primas Soanije Generalisim Franco je prišel v palačo zbornice ob spremstvu svoje garde. Ogromna množica, ki se je zbrala za četami je Francu navdušeno vzkliskala. Pred glavnim vhomom v palačo je poglavarja države sprejel predstojnik zbornice a člani vlade in ga pozdravili ob navdušenih ovacijah naroda in salvah topništva Velika dvorana zbornice je bila napolnena, kakor tudi tribune diplomatskega zbora in zastopnikov oblasti. Ob prihodu v dvorano je vsa skupščina navdušeno stojala pozdravljala državnega poglavarja. Skupščina je nato z živim zanimanjem poslušala govor državnega poglavarja.

Madrid, 17. marca s. V govoru na predložitveni seji zbornice je predsednik Esteban Bilbao pozdravil prokuratorja ter proglasil popolno pripadnost zbornice, ki zastopa resnično Španijo, kavalid, ki je rešil domov in in vodi njeno usodo v izredno težavnih trenutkih. Ustanovitve zbornice, je poudaril predsednik, je v modernem političnem delu kavalida etapa posebne politične važnosti Nova zbornica dela v smislu organskega poimovanja totalne družbe v nasprotju z razkrajačimi poimovanji individualističnega liberalnega sistema, združujoč vse socialne organizme v enem narodnem duhu, ki predstavljajo srečno sintezo urejene in zedinjene Soanije. Govornik je pozval vse člane, naj sodelujejo pri ustvarjanju temeljev nove države po nesmrtnih načelih socialne pravice in krščanstva proti pohlepu individualističnega gospodarstva in proti internacionalizmu vseh sekt. Zbornica odpira novo etapo režima, ki je sad stoletnega izkustva in tradicije ter stremiljeni mladine, katero prešinjajo najvišji ideali. Zopoved, ki jo je predsednik dal prokuratorjem se glasi: Za Boga in za Španijo, kakor ukazuje general Franco.

Govor generala Franca

Madrid, 18. marca. s. General Franco je v svojem govoru ob otvoritvi španske zbornice dejal, da se sedaj začnejo po dolgi vrsti letov in dela odločilna doba za uvedbo novega reda. Prpomnil je, da je politična zgodovina Španije dolga vrsta stajanj in katastrof, kar je točna slika hit in napak prešlih režimov Zbornica je v 12 letu začela sodelovati z narodom, vendar pa je v teku časa zdrnila na čisti, navdušeno orodje liberalnega parlamentarnega režima, ki je prinesel domov največ nesreče. Govornik je naglasil, da propada španijske priprave, nedostatk plemenskih vrtil, marveč vodilnim razredom, zato je treba na novo urediti državo. Falangistični režim se je oddaljil od liberalnih sistemov in posegel nazaj v špansko tradicijo, da na staro in slavno deblo veče živ mladike falangistične gibanja.

Govornik je podal sintezo falangistične politične uredbe nove države, ki izključuje vojne proti b ljévikom do danes ter naglasil, da je španski narod končno našel samega sebe. Ne bo se dal premagati od rušilnega pesimizma, marveč bo ohranil vojno do zkeje ter trdno od čitev za končno odpravitev razmer v domovini. Španski vprašanje je obstoj v dilemi: obnovitev ali smrti. Go pod vati bosta morala krepost in moralni pri vseh ki streme po javnih službah in španija bo napredovala brez rušenja v svobodi toda v redu, pri čemer bo smatrala za svojega sovražnika vse, kar je proti B gu, krščanski pravno in in proti družbi. V zvezi s tem je pogovar države podčrtal socialni smisel falangističnega gibanja, ki je razbil stare sisteme, da da španijl osnove miru in pravilnosti. To delo bi bilo nemogoče ako bi politika režima ne bila prežeta s katoličnim čustvovanjem, a človečanski vzajemnostjo in s krščanskim smislom za pravico. Ne da e utajiti je dejal govornik, da je današnji položaj sveta ugoden za kritično izvestni kupin, ki so v jarmu starih oblik in tuhi ideologiji ter sanjajo o povratku minlih časov. To pa so

Angležev proti Italiji, proti kateri se je prvič odločno postavil fašizem. V sedanji vojni je Italija prišla v središče ogromne bitke proti stoletnemu angleškemu uzurpatorju. Dopisnik poveljuje borbena duha in preizkušeno hrabrost italijanskega vojska ter požrtvovalnost notranje fronte, ki je tako trdna in neomajna kakor prve črte na bojišču, ker se prav tako zaveda brez-pogojne nujnosti, da je treba vztrajati in zmagati.

Junaštvo mlade Italijanke

Milan, 17. marca. Kakor je bilo že objavljeno, je o priliki zadnjega letalskega napada na Milan izgubil zvezni nadzornik Angela Negri, junaki bojnikov in raznih vojn ter večkrat odlikovan za vojaške vrline, šest svojih družinskih članov. Pri eksploziji bombe ena izmed njegovih malih neakinja vzgajena v najhujšem fašističnem duhu, ni izgubila prisotnosti duha, marveč je zakrčila navdušena: »Živela Italija, zmagali bomo!«

Takoj po pogrebu žrtev je Angelo Negri prišel v zvezno tajništvo, kjer je s preprostostjo fašista in vojaka dal na razpolago šest čimniti svojih pokojnih sorodnikov ter pri tem izjavil nekoliko besed visokega domoljubja. (Il Piccolo.)

le prazne sanje, kajti najvišja potreba vojne zahteva, da se uvede v državi tak red, kakor ga vsebujejo programi avtoritarnih režimov.

General Franco je tudi naglasil nemir vseh narodov zaradi strahovite nevarnosti boljševizma, ki jo predstavljajo ne toliko sovjetske vojske, marveč 25letno rovarstvo boljševizma ter Stalinov namen, da povzroči splošno revolucijo. Ni treba, da bi sovjetske vojske prodrle do mej evropskih narodov, da bi se razmahnila rečna revolucija kakršno smo pretrpeli Španci, je dejal govornik vojna bo ustvarila prilike, ki bodo dolgo trajale in sodelovanje Rusije v borbi nalaga evropski borbi značilni boja za življenje in smrt. Dejstvo, da se sredi Evrope razprostira Nemčija s kakim 100 milijon prebivalcev, da je na Sredozemskem morju Italija s približno 50 milijoni, ter da ima tudi Anglija približno enako število prebivalcev so demografske in narodne stvarnosti, ki se ne dajo spraviti s sveta in ki jih je treba vedno upoštevati. Ta svetovni položaj bo dal Špancem pojmovanje o dolžnosti do naroda v teh važnih zgodovinskih dneh ko potrebuje Španija vso svojo velavo in silo za rešitev problemov, ki jih prinaša s seboj bodočnost.

Ob koncu je govornik pozval poslansko zbornico, naj posveti vse svoje delo ter svojo sposobnost ureditvi in izpolnitvi zakonov. Pri tem je izrazil svoje prepričanje, da bo svet ob koncu vojne obdobju Španije, ki se je dvignila iz katastrofe, kamor jo je bila potlačila rečna nevarnost. Ob koncu svojega govora je general Franco pozval zbornico, naj se pridruži njegovemu navdušenemu klicu: Živela Španija! kar je v zbornici izzvalo nepopisno navdučenje.

Poljsko-ruski spor oživljen

Emigrantska poljska vlada iz Anglije

Bern, 17. marca. s. Švicarski listi se bavijo s poročilom iz Londona o namestniku, preselilni emigrantske poljske vlade iz Londona v Washington in v isvoji poročilih poudarjajo, da ni nobenega dvoma, da se Poljaki iz raznih razlogov upravičeno pritožujejo z di sedanjeja zadržanja angleškega tiska. V nekem članku, ki je imel velik odmev je diplomatski dopisnik »Timesa« pred dnevi trdil, da lahko samo Rusija zagotovi varnost vzhodni Evropi. Dogodki v zadnjih letih so pokazali, da se varnost narodov v vzhodni Evropi lahko zahteva z ustanovitvijo skupine majhnih držav ali pa s podporo z zapada. Nobena zapadna sila, pa naj bo še tako močna, ne more delovati ob strani Nemčije brez računanja na rusko pomoč. Anglosaški vlade morajo s tem računati. Blaznost bi bila dojeti varnost Evrope s politiko, ki bi zbudila nezadovoljstvo Rusije.

Švicarski listi navajajo odstavek iz lista »Times«, ki je posebno značilen za namene tega lista. Ves interes Rusije obstaja v tem, da si zagotovi varno zunanjo obrambo. Temu interesu bo boljše ustrezno, če se bodo ustvarile države med rusko in nemško mejo, ki se bodo prilateljsko zadržale do Rusije. Pri tej zahtevi mora Rusija vztrajati in bo vztrajala. Ta koncepcija bo osnova za ureditev Evrope po vojni. Z drugimi besedami pravi švicarski komentarij, priporoča diplomatski sodelave »Timesa«, naj se Sovjetski zvezi prizna širok vplivnostni pas ob zapadni ruski meji, kar pomeni za Poljsko, naj se odpove zahtevi po bivši poljski Ukrajini. General Sikorski seveda protestira, ker se poljske konne, pomorske in letalske sile bore ob strani zavznikov vupanju, da bo njihova domovina neega dne osvobodena izpod tujega jarma. Izmenjava gospodarstva ne bo zadostala za navdušenje poljskih rojakov, toda kako naj se podpirajo upravičena stremilja Poljske, ne da bi se ozlovolila Rusija? Dokler bo vojaška moč Rusije glavna karta v rokah zavznikov ob Anglija preneha vsakršno delanje, ki bi moglo zbuditi v Kremlju senco suma.

Ankara, 18. marca. s. Listi komentirajo vest o verjetni izselitvi poljske vlade v

Nemški sunek med Harkovom in Kurskom

Uničenje sovražnih sil južnovzhodno od Harkova — Sovjetski napadi pri Orlu odbiti — 116 sovražnikovih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 18. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vsem bojišču med Harkovom in severno-zapadno od Kurska so divizije vojske in oddelki SS v napadu proti vzhodu. Kljub ogorčenj obrambi in težkim terenskimi okoliščinam dosegajo naše čete vsak dan postavljene napadalne cilje, mečejo sovjetske čete z njihovih vedno na novo izbranih postojank in jim prizadevajo skupaj z letalstvom najtežje izgube.

Južnovzhodno od Harkova obkoljene sovražne sile so razen majhnih ostankov uničene. Sovjetski razbremenilni poskusi so se krvavo ponesrečili.

Južno od Orla so sovjetske čete zopet napade na široki fronti z močnimi pehotnimi in oklopnimi silami. V več valovih podvzeti napadi so se ponesrečili z velikimi izgubami ob neizpolnjenem odporu naših čet, ki jih je letalstvo odlično podpiralo. V teh bojih je bilo uničenih 116 sovjetskih oklopnih voz.

Tudi južno od Ilmenskega jezera je sovražnik z pet zman napadel naše postojanke.

Pri krajevnih bojih na tuniškem bojišču so nemške in italijanske čete zajele ujetnike. Močni napadi sovražne pehote proti južni tuniški fronti so bili z velikimi izgubami za sovražnika odbiti. Letalstvo je z močnimi silami poslego v obrambne boje. Nemški lovci so sestrelili nad sredozemskim področjem 5 sovražnih letal, med njimi 4 torpedna letala.

Major Philipp, skupinski poveljnik v neki lovski eskadrilji, je dosegel večerj s sestrelitvijo 4 letal svojo 203. letalsko zmagu.

K polžaju na vzhodni fronti

Berlin, 17. marca. s. Kakor se doznava iz vojaškega vira, se uničujejo južnovzhodno od Harkova čete bivše sovjetske posadke v tem mestu, ki so bile potisnjene v tesen prostor. Med protinapadi boljševkov so nemške čete večerj uničile 66 sovražnih tankov.

Z ofenzivnimi operacijami zapadno od Bjelegoroda pridobivajo nemške čete na terenu. V odseku južno in zapadno od Vjzme so nemške čete večerj odbile krajevne napade sovražna ka. Odmikalna kretanja nemških čet potekajo brez motenj s strani sovražnika, ki prav počasi napreduje in mora premagovati neštete ovire, zlasti številna minska polja. Na področju Ilmenskega jezera so boljševiki tudi večerj napadali. Njihovi napadi trajajo že tri dni in so usmerjeni predvsem proti Stari Rusi. Sovražnik uporablja močne oklopne sile, številno tovnštvo in eskadre vojni letal.

Kakor se doznava, z istega vira, so nemška bojna letala in nemški strmoglavci 16. marca uničili v odseku Kubanskega mostišča skupino sovjetskih sil.

Velik pomen nemških operacij ob Dnecu

Lizbona, 18. marca. s. Iz Londona se doznava, da poudarjajo v glavnem vse verti iz Rusije, kako močan in nevaren je nemški napad severno od Harkova in Izjuma

Poljsko-ruski spor oživljen

Emigrantska poljska vlada se pripravlja za preselitev v Ameriko

Washington in poudarjajo, da je to nov dokaz o sporu med zavezni ki Poljska vlada čuti, da jo je Anglija prodala Sovjetski zvezi in skuša dobiti podporo ostale zavezničke ki se upa postaviti proti boljševikom. Po vojni bodo morali zaveznički »azen nesporazumov s sovražniki odpraviti udi nesporazum med seboj Nobena znaka ni da so se med seboj že pogodili, pa se vendar izdajajo za zaščitnike svobode in neodvisnosti majhnih držav. Trdijo, da hočejo osvoboditi Francijo, pa ne morejo pripraviti sporazuma med tremi majhnimi Francijami, ki se nahajajo izven domovine. Odnosi s Sovjetsko zvezo so več kakor zmedeni ter ustvarjajo negotovost in sumničnina. Nesporazum med zaveznički glede izkorščanja bodoče morebitne zaželene zmage preprečuje zavezniško skladnost v prizadevanju doseči to zmago.

Angleški poraz v Birmi

Salgon, 17. marca. s. Po vesteh z birmanške meje je Japoncem uspelo prodreti na področju, ki so ga zasedle angleško-indijske čete, mnogo globlje kakor med lanskio ofenzivo. General Wavell je sprito nesmiselnosti odpora odredil svojim četam, naj se umaknejo preko reke Mayu. Japonci so izvedli 6 napadov in po zadnjem napadu so se morali Angleži umakniti v precejšnjem neredu. Imeli so tudi hude izgube.

Bangkok, 18. marca. s. Ze nekaj tednov se je poudarjala možnost angleške akcije pri Birmi. Po izjavah Wavella v New Delhiju pa se kaže, da se je položaj bistveno izpremenil. Wavell je dejal, da je poln zaupanje, da bo napad na Indijo odbiti. Dodal je razen tega da Indija nikakor ni izven nevarnosti, zato bo treba porabiti vsa mogoča sredstva, da se Japonci odvrnejo od vzhodnih mej. Ta namen, da so se zgradila letališča ter postojanke za protiletalsko topništvo kakor tudi za obalno topništvo, s čimer bo odvrgnena stalna japonska nevarnost.

Odlikovanje nemškega letalca

Berlin, 17. marca. s. V silovitih letalskih dvobojih, ki so se večerj bili južno od Ilmenskega jezera mal oddelki nemških lovcev in velikimi skupinami sovjetskih letal, je major Hans Philipp, junak nemških lovcev, sestrelil štiri sovražna letala in tako številno sestreljenih letal v letalskih dvobojih dvignil na 233. Tako je Hans Philipp na čelu znamenitih nemških lovcev, ker je dosegel največje število sestreljenih letal. Major je bil že odlikovan z najvišjim odlikovanjem viteškega križa na hrastovem listu z meči na železnem križu.

Bivši sovjetski general proti boljševikom

Berlin, 17. marca. s. Bivši boljševiški armadni general Andrej Andrejevič Vlasov je objavil v ruskem listu »Novoje Slovo«, ki izhaja v Berlinu, odprto pismo, v katerem je obrazložil razloge zaradi katerih se je po tavil odkrito priti boljševizmu. Po omembi svoje preteklosti in zlasti svoje vojaške kariere od navadnega vojaka do armadnega generala in poopoveljnika čet na fronti zatrjuje bivši s. vjetski oficir, ki je bil tudi povejan 37. ruske armade na področju Kijeva, da so ranj napravila porazen vlt. barbarstva članov komunistične

Poklonitev zastopstva Albanije Duceju

Eksc. Alberto Pariani namestnik Kralja in Cesarja v Albaniji

Rim, 17. marca s. Na mesto Eksc. veleposlanika Francesca Jacominija d. San Savino, je Nj. Vel. Kralj in Cesar imenoval za svojega namestnika v Albaniji Eksc. Alberta Parianija.

Rim, 17. marca s. Duce je sprejel albansko delegacijo pod vodstvom predsednika min strškega sveta Eksc. Buschattija. V delegaciji so bili še Eksc. Ernest Koliku, predsednik vrhovnega fašističnega sveta Eksc. senator Mustafa Herika Kruja, bivši ministrski predsednik in senator Marcagioni. Ob imenovanju novega kraljevega namestnika je delegacija Duceju znova potrdila neomajno zvestobo Albanije do Italije, zvestobo ki se kaže v neolajni zvezi obeh kron.

Duce je naročil delegaciji, naj ponovno vsemu albanskemu narodu potrdi trden sklep Italije, da štiti narodne interese Albanije, edinstvo in neodvisnost države pod skupno saviško krono.

Kr namestnik v Albaniji Eksc. general Alberto Pariani je sprejel predsednika albanskega ministrskega sveta in člana albanske delegacije, ki je priselna v Italijo General Pariani je Eksc. Buschattiju potrdil zaupanje Kralja in Cesarja v sedanjo vlado, ki bo delala za blagor narodne in neodvisne Albanije po enakih političnih smernicah, ki so se doslej uveljavljale.

Podtajnik Stranke na obisku v Turinu

Manifestacije zvestobe delavstva Duceju — Pripravljenost za skrajne žrtve za dosego končne zmage

Turin, 17. marca s. Podtajnik stranke Carlo Scorza se je na sprejemu pri Zveznem tanku v Liktorski dom, kjer se je poklonil v svetišču padlim fašistom, kakor se je zadržal v razgovoru z zveznim direktorjem in vodstvom turinskega fašista, kar so razpravljali o vprašanjih ki se nčejo turinskega fašista. Po dolgne Carlo Scorza noda poročilo v Liktorskem domu vsem znanimkom nasovnim »inspektojem in političnim tankom z najbližnjih krajev. Vsem zbranim je prinesel pozdrave Tajnika stranke in je nato podal »merice, po katerih se morajo v tem trenutku ravnati vsi fašistični hierarhi in Črne vrstice da b enotni napori za dopolnitev vseh vrednot notranje fronte ustrezali pričakovanju naroda ki polaga svoje upe v življenje in zmago fašistične stranke. Podtajnik stranke je nato imel še poročilo kakim več sto sindikalnim organizatorjem ki so se zbrali v nekem kinematografu. Tu je najprej govoril narodni svetnik Balletti, tajnik Zveze industrijskih delavcev ki je potrdil odločno voljo turinskega delavstva da bi bilo na višini sedanjega slovesnega trenutka ki ga previjlja domovina. Podtajnik stranke je nato pozval zborovalce, naj bi poročali o posameznih vprašanjih ki znan malo razne kategorije Razgovora so se udeležili tovariši Bovero, Boris, Fascio, zaupniki podjetij in drugi ki so nakazali razna vprašanja nosameznih kategorij in v svojih izjavah potrdili vero, ki preveva vse delavstvo v težnji po zmagi. Podtajnik stranke je nato govoril o raznih vprašanjih ki zanimajo mesto Turin in pokrajno, poudarjajoč, da je vse, kar vodi k blagostanju in podpori naroda globoko pri srcu Duceju, ki je v vseh urah svojega življenja posvečal vse svoje energije, da bi italijanski narod dosegel svoje pravičnice in tisto pravico, ki je temelj socialne zamisli fašizma. Onozvil je nadalje, da je režim s primernimi sredstvi upošteval vse potrebe naroda tudi v najtežjih urah. Nato je prikazal kako je fašistični režim zares na prvem mestu med vsemi narodi na svetu glede socialne zakonodaje in skrbstva, ki je dvignila delavstvo

stranke napram ruskemu prebivalstvu, ki je moralo žetvi v najbolj bednih okoliščinah. Komunistem in zlasti Stalin sta največja s. vražnika ruskega naroda. Boljševiki so popolnoma zanemarili svoje ljudstvo, Spričo bede v kateri žvi in je živeti, se je ruski narod odločil v ujetništvu, da postavi nove temelje za novo Rusjo, v kateri bi bili intere i nar. da resnično v ospredu. Ob zaključku poziva general Vlasov ruski narod, naj se upre in brani svoje resnečne interese.

V tukajšnjih političnih krogih poudarjajo, da bo pisno bivešega sovjetskega generala gotovo mogočno dmevalo tako med ruskimi ujetniki kakor tudi med prebivalci na področjih Rusije, ki so še pod Stalinovo peto.

Anglijske skrbi zaradi podmorniške nevarnosti

Lizbona, 17. marca. s. Zaradi obnovljenih hudih skrbi spričo stalnih uspehov podmornic Osi, sta glavna stana angleške in ameriške mornarice sklicala konferenco v Washingtonu pod predsedstvom glavnega poveljnika ameriške mornarice. Sklicanje te konference je bilo objavljeno, da bi se pomirilo angleško javno mnenje in ublažile silovite kritike in očitki, da vodstvo ameriške in angleške mornarice doslej še ni nčesar učinkovitega ukrenulo proti naraščajoči nevarnosti podmornic Osi, ki ogroža ameriške prometne zveze.

Potspljen angleški parnik

Lizbona, 18. marca. s. V Londonu so uradno izjavili, da je bil potspljen pomožni angleški parnik »Fidelity«.

Proglas Eksc. Parianija albanskemu narodu

Rim, 17. marca. s. General Pariani je naslovil na Albance naslednje proglas:

Albanci! Na predlog Duceja me je Nj. Vel. Kralj in Cesar imenoval za sv. jega namestnika v Albaniji in v veseljem se vračam v to državo, od katere se duhovno nim nikoli ločil in do katere sem ohranil svojo naklonjenost in zaupanje. P nšem sem, da vam lahko sporočim poslanico Kralja in Cesarja z zagotovilom, da bo takoj, ko bo mogoče imenoval za svojega namestnika v Albaniji enega izmed princv Kraljevega doma. Po izvedenih političnih reformah, ki jamčejo za neodvisnost in »uvenost Albanije, izjavljam, da je moj trden sklep, postopati v imenu Kralja svete narodne pravice, ki jih Kraljev statut priznava. Nj. Vel. Kralj in Cesar je danes izrekel svoje zaupanje vladi pod predstvi in Eksc. Buschattija, ki bo nadaljeval svojo delo v znamenju zvestobe in blagor narodne in neodvisne Albanije in po smernicah, ki so se sedaj uravnavale delo vlade. Zaupam v sodelvanje vseh Albancev za nadaljevanje tega dela v izključno blagor države, dela, ki ne bo trpelo motnje. Živela Albanija! Živel Kralj!

Podtajnik Stranke na obisku v Turinu

Manifestacije zvestobe delavstva Duceju — Pripravljenost za skrajne žrtve za dosego končne zmage

na visoko raven ne le v gnotnem temveč tudi vzgojem in kulturnem pogledu. Opozoril je vse navzoče na strug čut odgovornosti ki ga morajo pokazati v stremljenju, da se poveča proizvodnja na vseh področjih zaradi jatejega notranjega odpora in zmage.

Sindikalni organizatorji so sprejeli izjave Podtajnik stranke z navdušeno toplot in prirčno manifestacijo hvalnosti Duceju.

Strankni hierarh je nato v spremstvu Zveznega tajnika obiskal nekatera ndustriska podjetja, kjer so ga pozdravili vodilni podjetji in delavski zastopniki raznih sredstev. Podtajnik stranke je v vseh podjetjih, ki jih je obiskal, govoril sešom oddelkov in sešom delovnih čet ter se z njimi dolgo zadržal v razgovorih o vseh potrebah naglašujoč pri tem: zlasti potrebo najvišje odgovornosti, ki jo morajo danes pokazati vsi Italijani. Vsak pokret ki bi ne bil v skladu s smernicami popolne narodne discipline, je treba smatrati kot zapustitev bojne postojanke. Podtajnik Scorza je ugotovil, da se ogromna turinska delavska množica v polni meri zaveda vojnih potreb in da je zvesta Domovini in Duceju.

Vojno ozračje, s katerim so bila ta zborovanja in navdušeno sodelovanje voditeljev delavskih množic pri razpravah s hierarhom, potrjuje trdno povezanost piemontskih delavskih sil, ki so vedrega čela pripravljeni na silčno oržje za srečo Domovine. Na vsakem zborovanju se je prostovoljno manifestiralo tudi čustvo hvalnosti in navdušenja za vse, kar je Duce storil za delavske množice.

Madžarski minister Lukacz na obisku v Nemčiji

Berlin, 17. marca. s. Šef madžarske vlade stranke minister Lukacz je na povabilo šefa kancearstva nar. socialistične stranke Bormana prišel v Nemčijo. Madžarski gost si bo ogledal kulturne in socialne organizacije narodne socialistične stranke.

Smehljaj gospoda predsednika

Prošlo leto 1942, je bilo leto angloameriške besedne ofenzive. Zlasti Američani, so preplavili svet z obilico pisanih in govornih izjav. Objavljene so bile s propagandnim namenom najgorostnejše stevilke in najstrašnejši predlogi. Kdor je zbiratelj bleščajočih fraz, si je lahko v teku prošega leta napravil lepo in pisno zbirko, tudi nasprotujočih si izjav, kajti znano je, da svoboda besede, prava ali namišljena, opreča v tako zvanih demokratičnih državah vsakogar odgovornosti za njegovo besednjenje.

Kakor pa se dogaja vsem, ki se v svoji trmi nečisto navedi od zgodovine, je verjetno, da bodo v teku letenega leta vrli angloameriški govorniki med dogodki dobili pouk v umetnosti molčanja. Ta umetnost je zelo kristna v miru, še bolj pa v vojni. Polk Roosevelt in Churchill, da imajo nameno samo dva predstavnika svobodne beede, ima očitno da neposredni, politični namen, da bi ameriške volilce še bolj pripravili do tega, da odobrijo vsa dejanja svojega predsednika. V vsakem p-gledu se zdi nam razvajan Evropa in sistem poln neokusnega besednjenja.

Fraze in rečenice teh ljudi imajo očitno le to zalogo in državni demokratični režimov imajo dovolj prilike in sredstev, da svoje besednjenje razširijo po vsej državi. Razen tega imajo dolge jezike, ki jih rabijo s spretnostjo, o kateri se lahko reče, da je prav peklenška.

Taka obilna zbirka vojnih govorov že obstoja in vaki, si jo lahko prečita v miru ne glede na trenutne dogodke. Kdor pa se hoče zabavati in primerjati besednjenje z dejstvi, se bo kmalu uveril o šibkosti človeške pameti in o neverjetni lahkomiselnosti, s katero predstavniki zaveznikov, zlasti Američani, obravnavajo najbolj pereče zadeve. Vredni o občudovanja v svoji nepremišljenosti ti Američani, vendar pa so pri tem nekoliko otrčeli. Zato tudi doživljajo množična razočaranja.

Japonsko brodograditveno podjetje v devetdesetih dneh, je rekel K. X. ki danes zagotavlja, da se bo uničenje japonskega brodograditvenega podjetja pred koncem sedanje vojne. Četudi bomo napredovali na vseh frontah, pravi Roosevelt, in katere o ameriške fronte, ne ve nihče. Toda ameriške množice potrebujejo takih besedi, da se pospešijo dobave za vojno.

Kasneje so se bobneče fraze predsednika nekako unesle, ko se je ugotovilo, da edina ameriška fronta, fronta v Afriki, dokazuje ne poslušnost in neizkušnost prav ameriškega sloga. Z druge polute Kitajci za vračajo čudovite besede predsednika, ki je dejal, da bodo preko Indije dobivali po-

moč, kakršne doslej kitajska vojska še ni bila deležna.

Kar se tiče Japonske, zatrjuje predsednik vedno, da sbo letos stalno bombardirana. Gleda boja z Japonci, pa pravi nek ameriška osebnost, da bo treba najprej osvojiti izgubljene položaje drugo za drugo. Toda povečinih brod vja zatrjuje, da tega ne bo treba, ker baje razne ceste vodijo naravnost v Tokio.

Potemtakem je vse lahko za široki razmah Američanov. Povprečni Američan niti ne sluti, kakšen način življenja mu pripravljajo njegovi voditelji. Načrni, kakršnega Američani ni o navajeni Evropski napredki ne bodo oetili prekrizanih rok ter čakali razvoja dogodkov, marveč o bodo vrgli v b rbo na način, ki bo strica Samu strinjavlji z visokega stola bahaštva in domišljavosti.

Mi smo prepričani, da bo Evropa vztrajala do konca, ko bodo gospodje Američani v sv. em nerazumevanju, v svojem zmotnem znanstvenju na denar in na industrijski organizaciji prav do dna izpilili čašo vseh bedastosti. In takrat bomo doživeli dan, ko se bo domišljavost zlomljena zrušila v smešnost, kakr smo nekoč videli nekoga drugega svetkega Američana, prof. Wilsona, kako je pospravljal svoje sanjarije st. nil rep med noge in odpotoval tja, od koder je prišel kot napovednik Mestja.

Wilson je hotel preobraziti ves svet, gospod Roosevelt pa ga hoče enostavno osvoboditi po nalogu Židov. Doslej doseže v pehu niso zašči volji, toda predsednik ni zaračun tega znižal glasu trobente svojih gostastih namer, da stre vse in vsakogar, tudi svoje britanske in ruske prijatelje. To je ista oblika brezvestnosti, s katero je predsednik veselo zdrknil v vojno in ki se danes čituje v programih za svetovno nadzorstvo, dasti o te objave silno prestrašile Ruše in Angleže obenem. Ni dvoma da je ta nepremišljena odkritost kak razdora ki nerazsja vsak dan, pa ob obenem tudi ka za druge ovire, ki se bodo poleg si Os p-stavile nsproti ameriškomu samovelji.

Go podu predsedniku se vojna še vedno zdi nekaka prijetna dogodiščina. Samo to ozako lahko pripisemo njegovemu smehljaju. Nedvomno, smatra on vojno za dobro, kupčijo ter se smeje obenem z židovsko tolpo. Smejal pa se bo najbolje oni, ki se bo zadržal smejati. Tako moramo zaključiti priču o razgledanju Vojna je strašno resna stvar, ki ne vzbuja rado ti ljudstva, o tem se bo moralo ameriško ljudstvo prejaki slej prepričati, ko bo moralo prenašati krvave žrtve.

Pravila Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odobril pravila Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, ki je bil ustanovljen z naredbo z dne 6. novembra 1942-XXI. Pravila, ki jih je objavil Službeni list za Ljubljansko pokrajino 17. t. m., se glase:

Člen 1. Zavod za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, ki je bil ustanovljen po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, ima svoj sedež v Ljubljani in je pravna oseba.

Člen 2. Naloga Zavoda je:

a) predlagati Visokemu komisarju zaplenjeno imovino upornikov v Ljubljanski pokrajini, opremljati predloge drugih oblastev in s tem poverjenih organov in oddajati o njih svoje mnenje;

b) upravljati in oskrbovati zaplenjeno imovino in poskrbeti, kadar gre za nepremičnine, za zemljiškoknjižni prepis lastniške pravice upornikov na svoje ime;

c) skrbeti po potrebi, da se zaplenjena imovina proda, če le moreče na javni dražbi, kadar je to glede na namene Zavoda umestno ali potrebno;

d) opremljati prošnje za dodelitev zaplenjene imovine in podatki Visokemu komisarju predloge o dodelitvi uvažalcev;

e) poskrbeti po opravljeni dodelitvi za prepis nepremičnin v zemljiških knjigah s svojega imena na ime uvažalcev.

Člen 3. Organi Zavoda so:

1. predsednik,

2. upravni svet,

3. nadzorstveni odbor.

Člen 4. Predsednika imenuje Visoki komisar, na svojem mestu ostane tri leta in se lahko ponovno imenuje.

Predsednik načeluje upravi Zavoda in je njegov zakoniti zastopnik.

Sključuje seje upravnega odbora in im predseduje in skrbi za izvršitev njenih sklepov.

Predsednikova služba je brezplačna. V izjemnih primerih in če se to da združiti s finančnimi razmerami Zavoda: Visoki komisar lahko nakaže predsedniku službeno ali funkcijsko nagrado, ki obremenja proračun Zavoda.

Člen 5. Upravni svet je sestavljen iz predsednika in iz štirih članov, katere imenuje Visoki komisar in sicer:

enega na predlog Poveljnika oboroženih sil Ljubljanske pokrajine,

enega na predlog Zveznega tajnika P. N. F. v Ljubljani,

enega na predlog inspektorja za pravosodje pri Visokem komisarju,

enega na predlog Pokrajinskega kornaricijskega sveta Ljubljanske pokrajine.

Svetniki ostanejo na svojem mestu tri leta in se lahko ponovno imenujejo.

Upravni svetniki ne dobivajo nagrad ali sejnin, izvzemši povračila za morebitne potne stroške.

Člen 6. Upravni svet ima polno moč glede poslovanja Zavoda. Sestaja se redoma vsaj enkrat na mesec izredoma pa kadar koli je to potrebno ali nužno.

Za sklepno t je potrebna navzočnost vsaj treh članov. Sklepa se z absolutno večino glasov. Ob enakosti glasov odloča predsednikov glas.

Člen 7. Upravni svet sklepa:

a) o sestavi bilance;

b) o prodaji zaplenjene imovine;

c) o dodelitvi zaplenjene imovine;

d) o razporeditvi uradnikov in nameščenec Zavoda, o njih sprejemanju in prejemkih, ki jih je treba predložiti Visokemu komisarju v odobritev.

Člen 8. Nadzorstveni odbor imenuje Visoki komisar, sestavljen je iz načelnika računovodstva Visokega komisarjata, ki odobruje predseduje, in dveh članov, ki ju predlagata Zvezni tajnik P. N. F. v Ljubljani oziroma Pokrajinski korporacijski svet Ljubljanske pokrajine. Ta dva člana ostanejo na sv. em me tu tri leta in se lahko ponovno imenujeta.

Nadzorstveni odbor nadzoruje poslovanje Zavoda in izvrševanje pravil. Prisotuje sejam upravnega sveta, toda le v posvetovalne namene.

Visokemu komisarju predloži letno poročilo o opravljenih pregledih in o poslovanju Zavoda.

Člani ne dobivajo nagrad ali sejnin, izvzemši povračila za morebitne potne stroške.

Člen 9. Urađe Zavoda vodi tajnik, ki opravlja svoje posle pod predsednikovo voštvo. Tajnik prisostuje sejam upravnega odbora in piše sejne zapiski. ki se morajo ovrsti z njegovim in s predsednikovim podpisom.

Člen 10. Finančna poslovna doba Zavoda se ravna po kolektorskem letu.

Meseca februarja vsakega leta predloži upravni svet Vi okemu komisarju v odobritev bilanco Zavoda, kateri priloži nadrobno poročilo o svojem delovanju.

Obratovalni stroški, splošni izdatki in upravni stroški Zavoda se pokrivajo iz dohodkov od uprave zaplenjene imovine in izkupčkov od prodaj. Ti dohodki in izkupčki so računski in razvidni na posebnih računih in v vnesajo konec vsake poslovne dobe v račun dobička in izgube.

Prebitek računa dobička in izgube se odda, ko se bilanca dobi, tekočemu skladu, ki ga je razdelil med uvažalce.

Člen 11. Upornikom zaplenjena in v Ljubljanski pokrajini ležeča imovina se razdeli v last po seznamu v temle vrstnem redu:

1. dedičem vojaka, ki je padel v bojih ali postal žrtev atentata v Ljubljanski pokrajini,

2. dedičem državnega uslužbenca ali u službenca pomožnih ustanov, ki je padel ob atentatu ali pri izvrševanju svoje službene dolžnosti v Ljubljanski pokrajini,

3. pohablencem in invalidom iz skupin 1 in 2,

4. dedičem vsakogar, ki bi v Ljubljanski pokrajini postal žrtev ob podpiranju oblastva ali oblastvenih organov pri policijskih akcijah,

5. pohablencem in invalidom iz skupine 4.

Člen 12. Osebe, ki m. sljijo, da imajo pravico do podpore in dodelitve po naredbi z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, morajo predložiti Zavodu prošnjo, v kateri ob kratkem obrazložijo stanje in ki jo opremit s temle listinam:

1. izkaz o rodbinskem stanju, ki ga izda občinska urad,

2. potrdilo o resničnosti navedb, ki ga izda eno izmed oblastev iz prvega od stavka čl. 5. naredb. z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, spremenjene z naredbo z dne 7. januarja 1943-XXI št. 2,

3. izkaz o movinskih razmerah prošnika aterega izda občinski urad,

4. izpovedalo o dobrem ravnanju v političnem vedenju, ki ga izda občinski urad,

5. izkaz iz kazenskega registra, zdan e več ko tri mesece pred vložitvijo prošnje.

Prošnja in priložene listine so kolika preste,

Ducejeva nagrada za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil g. Gregorčiču Josipinu vdovi Antona iz Dobove št. 3, občina St. Peter, o priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Filmske predstave

Pokrajinski Dopolavoro v Ljubljani sporoča: Odslej bo Dopolavoro za Oborožene sile prirejal na sedežu ustanove na Taboru filmske predstave za vojaštvo in sicer vsako sredo, četrtek, soboto in nedeljo ob 18.

Vsako nedeljo ob 15.30 pa bodo prav tako na sedežu predstave za slovenske dopolavoriste. Vodstvo ustanove opozarja, naj pridejo ofroc spremljvat staršev.

Razstava italijanske knjige v Lizboni

Lizbon, 18. marca. Ob navzočnosti državnega poglavarja generala Carmone je bila otvorjena razstava italijanske knjige. Predsednika republike so spremljali glavni stan vojske in šet glavnega stana mornarice, minister za narodno vzgojo in podtajnik tega ministrstva, mnogi oficirji in državni funkcionarji. Generala je sprejel Kr. m. nister Italije Franzoni z vsem osebnim poslaštva, nakar si je general podrobno ogledal razstavo, ki mu jo je tolmačili tiskovni ataše Bolasco. Navzoči so bili tudi mnogi povabljeni, med njimi poslanik Nemčije Ma. džarske, Rumunije, Finske Španije Švice v Turčije, vsi tiskovni atašeji prijateljskih držav. ravnatelji akademij vsi voditelji italijanskih organizacij in prof. Pellizi, predsednik Narodnega zavoda za fašistično kulturo. Razstava italijanske knjige iz fašistične dobe je urejena v dvorani narodn. gledališča, ki ga je pred enim stoletjem zgradil italijanski arhitekt Fortunato Lodi.

Pomanjkanje delovnih sil v Fordovih tvornicah

Buenos Aires, 17. marca. s. Iz Detroita poročajo, da nova industrijska podjetja, ki jih je zgradil Ford v Milow Runu za proizvodnjo letal, še vedno niso v obratu, ker ni moglo najeti delavstva zaradi pomanjkanja stanovanj. Delavci bi morali vsak dan prehoditi na stotine kilometrov, da bi prišli do tovarn iz najbližjega obljudenega središča. Voditelji tovarn so obvestili ameriško vlado, da bo moglo samo z gradnjo stanovanjskega mesta v bližini tovarn rešiti to vprašanje. Stanovanjske hiše, ki jih je zgradil Ford, so še prenatrpane in ne morejo sprejeti nobenega novega delavca več.

Ameriški tisk proti Bullittovim izjavam

Lizbon 17. marca. s. Govor bivšega ameriškega veleposlanika v Franciji Bullitta, ki je z. javil, da mora Amerika v svoji politiki do drugih držav poslužiti taktike palice in ostrog da bi spravila v gibanje uprjočega se osla je predmet ostre obsodbe v Zedinjenih državah smih List »New York Herald Tribune« živo obžaluje tako vsebino kakor obliko te izjave o ameriški zunanji politiki in jo smatra istočasno za reakcionarno in naivno. Ako bi se hoteli posluževati sladkorja in biča piše list da bi usmerili rusko politiko v določeno smer, ki v ostalem ni bila opredeljena kaj bi potem oviralo Moskvo, da ne bi zamenjala kart na mizi, čim bi si za to nudila prilj ka? Sicer pa, kdo ima boljše sladkor in daljši bič? Ali morajo Zedinjene države s svojimi izredno dolgiimi prometnimi zvezami in svojimi vojskami, ki se še niso formirale ali SSSR s svojo močno armo? Bullitt ni govoril uradno, vendar pa vsaj deloma v imenu tistih, ki vodijo zunanjo politiko Zedinjenih držav. Ti gospodje pač vodijo id otoko politiko namesto da bi se potrudili in oživitvorili trden mir.

Zadrege in spletke na angleški strani

Neuspehi v pomorski vojni vplivajo na medsebojne odnose v sovražnem taboru

Bern, 18. marca. V Angliji in Ameriki zopet mnogo govore o podmorniški nevarnosti. Potopitev parnika »Empress of Canada« in nadaljnji 92.000 ton »svažnega ladjevja, kakor je bil, javljeno v znanjih italijanskih in nemških poročilih, je pomelna konec anglosaskih tad, ki jih je pred nekaj dnevi, tako ognjevitvo tolmačil prvi lord angleške admiraltete Alexander.

Pomorsko letalstvo, ki je opremljeno z novimi sredstvi za borbo proti podmornicam, bi bilo moralo delati čudeže, toda teh čudežev ni nikjer. Nasprotno se opažajo prvi učinki jčanega delovanja podmornic ki so ga v o talem sovražniški pričakovali takoj po imenovanju admirala Dönitz za vrhovnega poveljnika nemške mornarice.

Sprčo tega se zdi zelo verjetna domneva švicarskih listov, da tvori podmorniška nevarnost nedvomno enega izmed glavnih predmetov razgovorov z Ellenom v Washingtonu. Nobenega dvoma namreč ni, da so uspehi hrabrih osnih podmorniških po adk prepričali doslej Anglosasom izredno hitrovih načrtov na kopnem. Ta razmišljanja so tudi privedla ameriškega za njega ministra Cordella Hulla, da je izjavil: »Po vseh pametnih računih bo vojna trajala dalje kakr, bi bi mogli površno domnevati.«

Pomen teh besed je jasen; zmaga e oddaljuje. Vsi pa se še spominjamo, da so Anglosasi, ko o se skrcali v severni Afriki, zatribili v svet, da pomeni to izkrcanje prekrota v tej v jni in da bodo Anglosasi odslej anglo zmagali. Kakor se vidi je rekaj preprečilo to znajo in sicer podmorniško rožje Osi. V jna na morju vpliva seveda tudi na medsebojne odnose v sovražnem taboru, zlasti na odnose med Anglosasi in Rusi.

Z naraščanjem vojaške nemodi Anglez v Američan v rarsča namreč tud sovjetski prezir do njih medtem ko stoda no naraščajo tudi zahteve Kremlja, za čas po vojni Eden je danes dostopen za slehrno ponizanje pred Moskvo, sam da bi si s tem zagotovili še nadaljnje sodelovanje rdeče vojske. Račun bi pač bil položaj. Britanski zunanji minister recitira skratka, vlogo Stalinvega prijatelja, in sicer z vso vlogo Poročevalec lista »Sunday Times« piše, da je imel Eden pred svojim odhodom iz Londona dolg razgovor s o. vjetskim veleposlanikom Majskim. v Washingtonu pa se je t. kaj ne svojem priho do sestali s temkajšnjim so. vjetskim veleposlanikom Litvi; ovom. Litvi je izrazil svoje prepričanje, da je najnuj potreh no tako vojaško kakor politično s delovanj z Rusijo.

Nekateri v Londonu tudi m. sljijo, da hoče Eden podpreti misel o »drugem bi jčju« kdor pa tako misli, ne sme pozabiti, da je

Gospodarstvo

Zemeljski plin kot pogonsko sredstvo in surovina

Ponovno smo že poročali o rastočem izkoriščanju zemeljskega plina v Italiji, ki se kaže zlasti v naglem lvganju proizvodnje plina. V znanjih letih je tudi Rumunija posvetila izkoriščanju zemeljskega plina posebno pozornost, zlasti nahajališčem plina v rumunskem delu Sedmograške. Prizadevanje za večje izkoriščanje zemeljskega plina ima med drugim namen, zmanjšati domačo uporabo mineralnega olja, da bi se lahko večje količine mineralnega olja stavile na razpolago ostalim evropskim državam. Za izkoriščanje izvorov zemeljskega plina je bilo v prvi vrsti potrebno zgraditi primerne plinske daljnovode. Že pred leti so pričeli graditi omrežje plinskih daljnovodov, nedavno pa je bil dograjen plinski daljnovod iz središča plinskih izvorov pri Mediasu do B. ašova (Kronstadt), ki bi podaljšal do Buk. rešte. Izvoril zemeljskih plinov so tako izdatni, la bo zanjameena vsa potreba Bukarešte, pa tudi vsoga industrijskega področja Sedmograške. Strokovnjaki so menja, da bodo v gricevju sedmograške planjave odkrili še nova bogata nahajališča plina.

Ko so v začetku sedanjega stoletja znaten del preiskovalni ozemlje Sedmograške glede nahajališč zemeljskega plina so celotne rezerve cenili na 70 milijard kubičnih metrov. Meitem pa so odkrili na sedmograškem področju znatne nove izvore tudi v nižjih plasteh in danes cenijo rezerve zemeljskega plina že na 575 milijard kubičnih metrov. Še vedno pa ni moglo reči, da je ta cenitev končno veljavna.

Središče področja je v mestu Medijaš, ki leži 70 km zapadno od Alba Julije na progi Arat-Alba Julija-Brasov. V Medijašu in osrednem trgu Copea Mica so v znanjih letih glede na ceneno energijo plina nastala številna industrijska podjetja, ki uporabljajo zemeljski plin bodisi kot kurivo za pogon ali kot kemično surovino. Trenotno se prevladuje uporaba plina kot kuriva. Zati sedmograški zemeljski plin obstoja skoro izključno iz metana, ki ima veliko kalorično vrelnoto. Vrh tega je pri uporabi plina moglo mnogo racionalnejša potrošnja kakor pri premogu in mineralnem olju. Iz področja v Medijašu so zgradili že daljnovode proti jugu do mesta Cibija (Hermandstadt) in proti zapadu do Sighisoare, sedaj pa je bil, kakor smo že omenili, dograjen tudi daljnovod do Brašova. Rumun-

Gospodarske vesti

= Ustroj veljih pos. jilnic v Italiji. Iz Rima poročajo, da pripravljata finančna in justična komisija korporacijske zbornice načrt zakona s po obniml predpisi za velike pos. jilnice (tj. ljudske banke). S tem zakonom bodo uveljavili za velike posojilnice z deležno glavnico preko 50 milijonov lir glede glasovalne pravice na občnih zborih izjemne določbe. Pri veljih posojilnicah s številnimi združniki obstoja možnost, da se pojavi na obnem zboru, če o tane v veljavi določba, da ima vsak združnik samo en glas, slučajna večina, kar lahko neugodno vpliva na poslovanje zavoda. Zati predvideva zakonski načrt, da smejo tmeti združniki z večjim številom deležev več glasov. Nadalje vsebuje zakon ki načrt določbe, da smejo bitj le italijanski državljani združniki takih veljih posojilnic.

= Povečanje hrvatske proizvodnje sladkorne pese. Nedavno smo poročali o ukre-

aka Nacionalna družba za metan, ki izkorišča vsa ležišča, pričakuje v prihodnjih letih naglo naraščanje potrošnje zemeljskega plina, zato je izvršila vse priprave, da po potrebi odpre nove sonde za kritje porocane potrošnje.

Veliko je tudi zanimanje kemične industrije za zemeljski plin kot surovino. Tako izkoriščanje obeta koristi predvsem zaradi tega, ker vsebuje rumunski zemeljski plin preko 99% čistega metana in se zaradi tega lahko uporablja kot surovina za pridobivanje važnih kemičnih proizvodov. V zadnjem letu so za kemične svrhe potrošili 10% celotne proizvodnje zemeljskega plina, ki je v tem letu dosegla že 364 milijonov kubičnih metrov. V bodoče namerava jo zemeljski plin uporabljati predvsem v toplotnih, in sicer ne samo kot kurivo, temveč kot sredstvo za kemično redukcijo, kar bi zmanjšalo potrebo uvoza koksa. Ta namen je bila že ustanovljena družba Sonifer z glavnico 200 milijonov lejev, ki si je nadela nalogo, omogočiti uporabo zemeljskega plina kot dodatnega redukcijskega sredstva pri topljenju železne rude, la se prištedi koka. Na enak način namerava jo uporabiti metan pri topljenju črakov rude.

V jeseni 1939 je pričela Nacionalna družba za zemeljski plin uporabljati plin tudi za pridobivanje saj. V ta namen so zgradili posebne naprave, kjer izdekujejo tudi najfinjšje saje za tiskarsko barvo. Sedaj vršijo potiskuse za ceneno pridobivanje acetilina iz zemeljskega plina, in sicer za nadaljnjo predelavo v umetni kavčuk, kakor tudi za izdelovanje formaldehida za izdelavo plastičnih mas. Ti prvi pričetki izgraditve kemične industrije na osnovi zemeljskega plina še niso v nobenem pravem razmerju z danimi možnostmi, glede na skoro neizčrpna nahajališča plina. Iz metana in vodne pare se pri temperaturi 500 do 600 stopinj s pomočjo katalizatorjev lahko pridobiva vodik, ki je potreben za hidriranje premoga, za sintezo metilnega alkohola in v zvezi z dušikom za pridobivanje amonjaka in dušikovih gnojil. Plin lahko končno služi tudi kot izhodilce za izdelovanje raznih izdelkov farmacevtske industrije (kloroform) in za izdelovanje sintetičnih barv. Že navedeni primeri kažejo, kako raznolike so možnosti za kemično izkoriščanje rumunskega zemeljskega plina.

pri hrvatske vlade za povečanje pridelovanja sladkorne pese. Prvotno je bilo določeno, da se površina posevkov sladkorne pese poveča na 13.000 ha. Medtem pa so kmetje s sladkorno tvornico v Osijeku in s podjetjem »Sladoranac« sklenili že pogodbo za 7000 ha. Verjetno je, da bo letos posejana površina dosegla 15.000 ha. Da se omogoči tako obzno povečanje proizvodnje, je Nemčija ob. b. b. Hrvatski 25 vagonov prvovrstnega semena sladkorne pese.

= Začudenje nemško-madžarskega gospodarskega odbora. Te dni je bilo zaključeno v Budimpešti zasedanje nemško-madžarskega odbora, na katerem je bila sklenjena vrsta p. razumov za olajšanje in povečanje blagovne izmenjave in za nadaljnjo intenziviranje vojnovanih prolukejskih možnosti. Sklenjen je bil tudi dogovor glede pospeševanja medsebojnega plačilnega prometa.

= Iz p. liske generalne gubernije je odšlo že 1 milijon delavcev na delo v Nemčijo. Na glavnem kolodvoru v Krakovu je bil te dni poslan nov transport delavcev, ki a. se pro tovoljno javili za delo v Nemčiji. S tem transportom je število delavcev, ki so odšli na delo v Nemčijo, doseglo 1 milijon. Na kolodvoru je bila prirejena majhna svečanost, ki ji je prisostvoval generalni guverner dr. Frank.

= Na Mađarskem bodo gojili koprive za pridobivanje tekstilnih vlaken. Že med prvo svetovno vojno so uporabljali vlakna od koprive kot nadomestek za druga tekstilna vlakna. Kopriva pa se takrat ni dobro obnesla. Na podlagi dolgoletnih poskusov pa je v Nemčiji uspelo vzgojiti posebne vrste kopriv, ki dajejo prav dobro in uporabno tekstilno vlakno. Letos bodo na Mađarskem pričeli v velikem obsegu gojiti to novo vrsto kopriv. Potrebne sadike bodo dobili iz Nemčije. S sodelovanjem mađarskih interesov bodo ustanovili posebno družbo za gojitev kopriv in za uporabo vlaken od kopriv. Mađarski strokovnjaki so menja, da bo priporočljivo gojiti v ta namen koprive tudi po vojni, ker dajejo nasadi obilen pridelek skozi deset let in so proizvajalni stroški zelo nizki.

= Na Mađarskem bodo gojili koprive za pridobivanje tekstilnih vlaken. Že med prvo svetovno vojno so uporabljali vlakna od koprive kot nadomestek za druga tekstilna vlakna. Kopriva pa se takrat ni dobro obnesla. Na podlagi dolgoletnih poskusov pa je v Nemčiji uspelo vzgojiti posebne vrste kopriv, ki dajejo prav dobro in uporabno tekstilno vlakno. Letos bodo na Mađarskem pričeli v velikem obsegu gojiti to novo vrsto kopriv. Potrebne sadike bodo dobili iz Nemčije. S sodelovanjem mađarskih interesov bodo ustanovili posebno družbo za gojitev kopriv in za uporabo vlaken od kopriv. Mađarski strokovnjaki so menja, da bo priporočljivo gojiti v ta namen koprive tudi po vojni, ker dajejo nasadi obilen pridelek skozi deset let in so proizvajalni stroški zelo nizki.

= Na Mađarskem bodo gojili koprive za pridobivanje tekstilnih vlaken. Že med prvo svetovno vojno so uporabljali vlakna od koprive kot nadomestek za druga tekstilna vlakna. Kopriva pa se takrat ni dobro obnesla. Na podlagi dolgoletnih poskusov pa je v Nemčiji uspelo vzgojiti posebne vrste kopriv, ki dajejo prav dobro in uporabno tekstilno vlakno. Letos bodo na Mađarskem pričeli v velikem obsegu gojiti to novo vrsto kopriv. Potrebne sadike bodo dobili iz Nemčije. S sodelovanjem mađarskih interesov bodo ustanovili posebno družbo za gojitev kopriv in za uporabo vlaken od kopriv. Mađarski strokovnjaki so menja, da bo priporočljivo gojiti v ta namen koprive tudi po vojni, ker dajejo nasadi obilen pridelek skozi deset let in so proizvajalni stroški zelo nizki.

= Na Mađarskem bodo gojili koprive za pridobivanje tekstilnih vlaken. Že med prvo svetovno vojno so uporabljali vlakna od koprive kot nadomestek za druga tekstilna vlakna. Kopriva pa se takrat ni dobro

kvarteta Polaronieri

**Kupujte svoje
trebščine pri naših
oglaševalcih!**

